

I N G E B L I K T

LEVENDE TALEN

In *Levende Talen Tijdschrift* 5/1 (maart 2004) berichten Guus Extra & Kutlay Yağmur over de status van immigrantentalen thuis en op school in een meertalig en multicultureel Europa. De twee volgende artikelen handelen over het literatuuronderwijs: Marc Verboord signaleert trends en effecten in het literatuuronderwijs van de voorbije 25 jaar en Lilian van der Bolt stelt een didactiek voor stimulerend fictieonderwijs in de basisvorming (de eerste drie jaren van het secundair onderwijs) voor.

In *Levende Talen Magazine* 91/1 (januari 2004) staat een bijdrage van Theo de Boer, co-hoofredacteur van Van Dale Pocketwoordenboek Nederlands, over keuzes bij het maken van een schoolwoordenboek Nederlands.

In *Levende Talen Magazine* 91/2 (februari 2004) beschrijft Ans Veltman-Van den Bos hoe de oefenrechtbank op haar school gebruikt wordt om de mondelinge taalvaardigheid te trainen. En Lei Heijenrath vertelt aan Resy Delnoy over de grote belangstelling voor de 'Liergank Limburgs' die in het

Nederlands Limburgse Sittard gegeven wordt op het niveau van het hoger onderwijs.

Levende Talen Magazine 91/3 (maart 2004) opent met een bijdrage van Jeroen Steenbakkers over zelfstandig leren in de basisvorming bij het vak Nederlands: hij koppelt een 'rijke vakinhoud' aan een 'krachtige didactiek'. En Willy Weidema legt uit welke functie de vakcommunity Nederlands vervult, namelijk contacten tussen leraren bevorderen, en materiaal en ideeën uitwisselen (te raadplegen op <www.digischool.nl/communitynederlands>). Verder bevat het nummer ook een verkorte versie van het artikel van Gert Rijlaarsdam & Martine Braaksma over schrijven en leren schrijven dat in *VONK* 33/3 verschenen is.

Ook in de rubrieken *Jeugdliteratuur in het v(oortgezet) o(nderwijs)*, *Interculturele jeugdboeken*, *Literatuur voor de bovenbouw*, *Internet* en *Recensies en signaleringen* kan de leraar Nederlands en NT2 ideeën sprokkelen.

'LEESIDEE JEUGDLITERATUUR' HEET NU 'DE LEESWELP'

De tijdschriften *Leesidee* en *Leesidee Jeugdliteratuur* hebben we in de loop van hun tienjarig bestaan zien evolueren. Ze doen al lang veel meer dan leesideeën aan- dragen: ze brengen de boekenmarkt in kaart, portretteren schrijvers, steken over van jeugdliteratuur naar volwassenen,... Tijd voor een nieuwe look en een nieuwe naam. *Leesidee* heet voortaan *De leeswelp* en *Leesidee Jeugdliteratuur* heet *De leeswelp*, omdat namen belangrijk zijn, aldus de redactie.

De leeswelp bevat nog steeds korte en lan- gere recensies, gerangschikt volgens leef- tijd. Opvallend is wel dat er meer didacti- sche tips bij boeken worden gegeven.

Over de naamsverandering kan u meer lezen in *De leeswelp* 10/1. In dit nummer staan ook leestips van Marita Vermeulen en worden vier vragen over jeugdliteratuur gesteld aan Klaas Verplancke, Jet Marchau, Jan van Coillie en Mirjam Noorduijn.

In *De leeswelp* 10/2 gaat een uitgebreider artikel naar *De Gouden Uil voor Jeugd- literatuur* 2004, al zal die al uitgereikt zijn op het moment dat u dit leest...

Een abonnement op 'De leeswelp' kost € 34. Het omvat 9 nummers en een regis- ternummer. Het tijdschrift verschijnt niet in januari, juli en augustus.

Bestellen via tel. (03)226 13 99 of <www.vlabinvbc.be>.

NIEUWE UITGAVEN VAN STICHTING LEZEN

Bij Stichting Lezen Nederland zijn drie nieu- we publicaties verschenen:

In *Lezen doen we samen!* worden de prakti- sche consequenties van leesonderzoek in kaart gebracht. Christine Lemaire heeft de uitkomsten van recent wetenschappelijk onderzoek naar lezen en leesgedrag van verschillende leeftijdscategorieën vertaald naar de leesbevorderingspraktijk van alle- dag. Daarnaast vormt het boek een inlei- ding op de onderzoeken zelf.

Leeskracht! Gids voor literaire competentie op school is een gids over de ontwikkeling van literaire vaardigheden van de leerkrach- ten zelf. De publicatie telt vijf modules met

telkens een theoretisch deel en een opdrachtendeel.

In *Elektronische boeken in de vroegschool- se educatie* rapporteren Maria Verhallen, Adriana Bus & Maria de Jong over een onderzoek naar de effectiviteit van multime- dia bij taalontwikkeling. Gebleken is dat vijf- jarige Marokkaanse en Turkse kinderen met een taalachterstand in het Nederlands aan- merkelijk meer leren van Nederlandse pren- tenboeken als het voorlezen ondersteund wordt door multimedia.

Deze drie publicaties kosten elk ongeveer € 10 en zijn te bestellen via <info@lezen.nl>.

LAAGGELETTERDHEID IN DE LAGE LANDEN

In Nederland en Vlaanderen samen zijn er ongeveer twee miljoen volwassenen die maatschappelijk niet al te best functioneren omdat ze onvoldoende kunnen lezen of schrijven. Reden voor de Nederlandse Taalunie om van laaggeletterdheid een speerpunt in haar sociaal taalbeleid te maken. De publicatie van het rapport *'Laaggeletterdheid in de Lage Landen. Hoge prioriteit voor beleid'* is hierbij de eerste stap. Het Nederlands-Vlaamse auteurs-team bestaat uit gerenommeerde deskundigen uit het veld van onderwijs aan laaggeletterden: Ella Bohnenn, Christine Ceulemans, Carry van de Guchte, Jeanne Kurvers & Tine Van Tendeloo.

De stelling die in het rapport wordt verdedigd, is dat laaggeletterdheid een probleem is dat alle geledingen van de samenleving betreft en dus ook breed moet worden opgepakt, niet alleen door onderwijs. De aanpak moet oog hebben voor verschillende subgroepen. De groep van laaggeletterde volwassenen omvat zowel de grootmoeder die haar kleinkind wil voorlezen als de achttienjarige schoolverlater op zoek naar werk.

Bestellen of downloaden op:

<http://taalunieversum.org/onderwijs/publicaties/geletterd_in_de_lage_landen/>

VVL-IDEEËN

In *VVL-Ideeën 35/4* (maart-april 2004) houdt Jos Van Thienen een pleidooi voor 'creatief schrijven' in het onderwijs. Belangrijk is om opnieuw 'buiten de lijntjes' te leren kleuren, om het met de woorden van Kristien Hemmerechts te zeggen. Walter Deconinck gaat dieper in op de vraag wat kennis eigenlijk inhoudt en hoe kennis tot uitdrukking wordt gebracht. In een verhelderende begrippenkaart worden de besproken rela-

ties visueel voorgesteld: tussen een zaak, een begrip, een woord en een naam bijvoorbeeld, of tussen een zaakverband, een propositie, een zin en een uitspraak. Verder ook kritische kanttekeningen bij de hervorming van de lerarenopleiding, het Brusselse Huis van het Nederlands en het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, en tot slot de recensierubriek *Scribofoon*.

TSJIP/LETTEREN

Tsijp/Letteren 14/1 (maart 2004) draait rond het thema 'historie'. Het wordt geopend door Joop Dirksen met een bijdrage over het nut van het literatuur(geschiedenis)onderwijs: 'Waar doen we het eigenlijk allemaal voor?' In 'Van schaakbord tot jungle' laat Jan van Peer zien hoe op zijn school literatuuronderwijs wordt gegeven: met gebruik van min of meer 'historische' boeken wordt de relatie tussen literatuur en werkelijkheid gelegd. Theoretische en praktische handreikingen om de Middeleeuwen via <http://literatuurgeschiedenis.nl> in de klas te brengen, krijgt u van Hubert Slings. Anne-Mariken Raukema had een e-mailgesprek

met Ed Franck over eigentijdse hervertellingen van klassieke literaire werken. Joop Dirksen verdiepte zich in de romans van Thomas Rosenboom die een sterk historisch karakter hebben. Tot slot gaat An De Ridder in op vijf jeugdromans over de holocaust, die dit thema bespreekbaar maken in de klas.

Buiten het thema gaat het over: het taboe van de halebiseksualiteit doorbroken in de adolescentenroman (Jürgen Peeters) en een typisch Nederlandse kwestie over het eindexamen 'gedocumenteerd schrijven' (Henk Langenhuijsen). De vaste rubrieken zijn als vanouds: *Column*, *Leeswijzer*, *Aangenaam kennis te maken* en *Agenda*.

WELWIJS

Welwijs 15/1 (maart 2004) heeft het over: de opvoedingswinkel in Genk; het in kaart brengen van schoolspecifieke doelstellingen inzake 'zorgzaam omgaan met kinderen'; het waarom, wat, wie en hoe van het Jeugdonderzoeksplatform; de eerste resultaten van een Vlaams onderzoek naar de

realiteit van inclusief onderwijs; profiel en ervaringen van weglopers; de integratie van maatschappelijk kwetsbare jongeren via projectmatig werken; en het project 'Leren thuis leren' in Hasselt. *Welwijs* en *Agenda en documentatie* sluiten het nummer af.

SPRANKEL

Sprankel 15/1 (jan.-maart 2004) brengt een getuigenis van Peter: hij wil naar een andere school. *Uit de wereld van deskundigen* publiceert het artikel van Dirk Callebaut over compenserende software voor dyslexie (uit *VONK* 33/1). In *Boekensteun* stelt Luk Van den Steen drie *AVI Kanjers* voor, een nieu-

we reeks van uitgeverij Zwijsen, WPG Kindermedia (meer informatie op www.zwijsen-infoboek.be/wpg-kindermedia/start.htm). Daarnaast ook info over deze vereniging van ouders van normaalbegaafde kinderen met leerproblemen.

IVO

IVO nr. 94 (jan.-maart 2004) is een themanummer over de schooldoorlichting. Eerst komen twee inspectieleden aan het woord: coördinerend inspecteur-generaal Peter Michielsens en inspecteur-generaal so Kristien Arnouts. Roger Standaert, directeur van de DVO, licht de bredere context van

inspectiesystemen en schooldoorlichtingen in Europa toe. Verder is er aandacht voor de rol die de begeleiding kan spelen na een doorlichting, en zijn er beschouwingen van enkele directieleden. *Nieuws van St.A.M.* en het *Hoekje van IWE* zijn de vaste rubrieken.

NOVA ET VETERA

Nova et Vetera LXXXI/3 (maart 2004) bevat twee artikelen: Mark Reybrouck heeft het over de esthetische dimensie in het onderwijs en Joke Maex over 'God on the web' of

de mogelijkheden van ICT ter ondersteuning van het godsdienstonderwijs. Recensies voor verschillende vakken vullen het nummer aan.

AD REM

In *Ad Rem 18/1* (jan.-feb. 2004) gaat het over: de typografische 'frivoliteit' in de nieuwe naam van politieke partijen; Vlaamse gemeenten en hun e-mailcommunicatie; het

stijlboek van De Standaard en de VRT vergeleken; schermlezen in een vreemde taal. *Boekenwurm*, *Spotter* en *Woordvoerder* zijn de vaste hekkensluiters.

OVER TAAL

Gelezen in *Over taal 43/1* (jan.-feb. 2004): een interview met Nicole Barber, directeur van de tolkendienst van de Kamer van Volksvertegenwoordigers; het evenwicht tussen enerzijds realiteitszin en anderzijds enthousiasme en assertiviteit in sollicitatiebrieven; een onderzoek naar kindgerichte spraak in het Antwerpse. *Toonaangevend*

met recensies, *Taaldossier* over 'De reizigers wordt/worden verzocht', *De woorden van Marlies* over Arabische stoffen en meubilair, en een *Quiz over taal* maken het nummer compleet. Los ingelegd een *Klapper over taal* van de voorbije jaren 1998-2003 (alfabetisch register, auteurslijst en gerecenseerd).

ONS ERFDEEL

Ons Erfdeel 47/1 (februari 2004) heeft het over de volgende onderwerpen: 'Iemand weigert het leesdossier' of het Nederlandse literatuuronderwijs en de literaire canon (J.A. Dautzenberg); de poëzie van Hans Tentije (Cyrille Offermans) met enkele gedichten als toemaatje; aan de nagedachtenis van historicus Ernst Kossmann (H.L. Wesseling); het literaire cartoon (Carel Peeters); het werk van hedendaags kunstenaar Dan van Severen (Roland Jooris); op zoek naar een balans in het cultuurbeleid (Hans Blokland); vijf voor twaalf voor de kerk? (Veerle Draulans); het werk van L.H. Wiener (Bart Vervaeck); Neerlandistiek op het internet (Matthias Hüning) en de 'Franse' jaren van Cyriel Buysse (Joris van Parys).

Gelezen in *Ons Erfdeel* 47/2 (april 2004): een voorpublicatie van 'Op zoek naar Nederland' (Aad Nuis); nieuwe poëzie van Eva Gerlach (Anneke Reitsma) met gedichten na; de foto's van Dirk Braeckman (Hans Aarsman); geslaagde stedenbouw in het oostelijk havengebied van Amsterdam (Marieke van Rooy); het bestaanrecht van de neerlandistiek (Fred Weerman); de beeldhouwer Jan van Munster (José Boyens); het werk van Karin Arink (Jurriaan Benschop); doe-het-zelf-rouwgedichten (Frank Jansen); notities over Dutroux in de Vlaamse verbeelding (Bert Bultinck) en een uitzicht op Gent (Daniël Rovers).

Kunsten, Boeken en Taal & cultuur zijn de vaste rubrieken.

Rita Rymenans & Veerle Geudens
p/a Universiteit Antwerpen, Campus Drie Eiken
Faculteit Onderwijs- en Informatiewetenschappen i.o.
Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk
rita.rymenans@ua.ac.be
geudens.veerle@belgacom.net